

**การสร้างรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตามแนวทางโรงเรียนลำปางกัลยาณี SMART SCHOOL MODEL
DESIGNING OF BEST PRACTICE MODEL IN STUDENTS' SUPPORT FOLLOWING
LAMPANG KANLAYANEE SCHOOL : SMART SCHOOL MODEL**

ทรงพล เพ็ญฟู*

Songpol Phuengfu

E-mail. greatjerd@gmail.com

กนกพร นิลแพทย์*

Kanokporn Nilpat

บรรเจิด สระปัญญา*

Bunjerd Sapunya

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางโรงเรียนลำปางกัลยาณี SMART SCHOOL MODEL และ 2) ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการปฏิบัติงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู จำนวน 124 คน ของโรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวทางรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนลำปางกัลยาณี ควรสร้างนวัตกรรมของกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนลำปางกัลยาณี โดยมีองค์ประกอบของนวัตกรรม ได้แก่ 1) เป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 2) ปัจจัยหลักของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย ระบบและกระบวนการ ภายใต้โครงสร้างรูปแบบการปฏิบัติงานเดียวกัน และ 3) กระบวนการระบบดูแล ประกอบด้วย ระบบการบริหารงานเทคโนโลยีล้ำสมัย การดูแลนักเรียนด้วยรักและห่วงใย ระบบแนะแนวต้นแบบระดับประเทศ พัฒนานักเรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมสร้างพลังเครือข่ายนักเรียนจิตอาสาและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง

2. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการปฏิบัติงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.80 การแปลผลอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การสร้างรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, แนวทาง LKS SMART School Model

ABSTRACT

This research is aimed to develop an academic management model according to LKS SMART SCHOOL MODEL. It applies the knowledge management of Learning Area of Mathematics and evaluate the satisfaction of students, their guardians, school teachers and executives towards the development of academic management for the mentioned area at Lampang

* ข้าราชการครู โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง

Kanlayanee School under the Secondary Educational Service Area Office 35 Sampling group used in this evaluation are those relating with the development of academic management according to LKS SMART SCHOOL MODEL. It applies the knowledge management of Learning Area of Mathematics and works along with students, their guardians, school teachers and executives. The tools for this research consist of interview form, satisfaction evaluation, documents about procedure to develop LKS SMART SCHOOL MODEL and performance of project. This research was conducted in fiscal year 2017-2018. The statistic “Average” is used to analyze data. The research reveals that:

1. The development of academic management according to LKS SMART SCHOOL MODEL using the knowledge management of Learning Area of Mathematics has progressed. It is found that holding activities or projects according to students’ abilities and interest has the most statistic average of 4.73 which is considered excellent.

2. Students, their guardians, school teachers and executives are satisfied with the development of academic management according to LKS SMART SCHOOL MODEL using the knowledge management of Learning Area of Mathematics. It is found that the result of student quality development has the most statistic of 4.78 which is considered excellent.

Keywords : The Development of Academic management through The LKS SMART School Model

บทนำ

จากสถานการณ์และสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนในปัจจุบัน นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประสบกับปัญหาด้านการเรียน ปัญหาครอบครัว สุขภาพกายและสุขภาพจิต ปัญหาเศรษฐกิจและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ปัญหาด้านพฤติกรรมและปัญหาด้านความปลอดภัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, น. 5-7) วิเคราะห์ว่า ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนประพฤติน่าไม่เหมาะสม ประกอบด้วย ปัจจัยจากสภาพครอบครัว โรงเรียน เพื่อน ชุมชน และสังคม รวมทั้งปัจจัยที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการบริหารการศึกษา

โรงเรียนลำปางกัลยาณีเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของจังหวัดลำปาง สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนมาอย่างยาวนานกว่า 103 ปี จึงพบกับสภาพปัญหาของนักเรียนในแต่ละรุ่นในลักษณะที่แตกต่างกันมาโดยตลอด โรงเรียนลำปางกัลยาณีจึงใช้เครือข่ายกระบวนการมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน ส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหานักเรียนในด้านต่างๆ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่ต้องการสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ มีคุณค่าและมีทักษะในศตวรรษที่ 21 คณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนลำปางกัลยาณี จึงร่วมกันพัฒนาระบบบริหารโรงเรียน โดยใช้นโยบาย L.K.S. SMART SCHOOL MODEL ในการบริหารงานเพื่อ

พัฒนาคุณภาพรอบด้าน สู่การดูแลนักเรียน โดยใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพ OBECQA เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางโรงเรียนลำปางกัลยาณี SMART SCHOOL MODEL
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการปฏิบัติงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 124 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม และคณะผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความพึงพอใจ ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน อึ้งฉวี ธีรรุฒิ เอกะกุล, 2543) เพื่อการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ดังนี้

ตาราง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
10	10	150	108	460	210	2,200	327
15	14	160	113	480	214	2,400	331
20	19	170	118	500	217	2,600	335
25	24	180	123	550	226	2,800	338
30	28	190	127	600	234	3,000	341
35	32	200	132	650	242	3,500	346
40	36	210	136	700	248	4,000	351
45	40	220	140	750	254	4,500	354
50	44	230	144	800	260	5,000	357
55	48	240	148	850	265	6,000	361
60	52	250	152	900	269	7,000	364
65	56	260	155	950	274	8,000	367
70	59	270	159	1,000	278	9,000	368
75	63	280	162	1,100	285	10,000	370
80	66	290	165	1,200	291	15,000	375
85	70	300	169	1,300	297	20,000	377
90	73	320	175	1,400	302	30,000	379
95	76	340	181	1,500	306	40,000	380
100	80	360	186	1,600	310	50,000	381
110	86	380	191	1,700	313	75,000	382

จำนวน ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
120	92	400	196	1,800	317	100,000	384
130	97	420	201	1,900	320		
140	103	440	205	2,000	322		

ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543)

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จากจำนวนประชากรทั้งหมด 5 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 10 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 10 คน

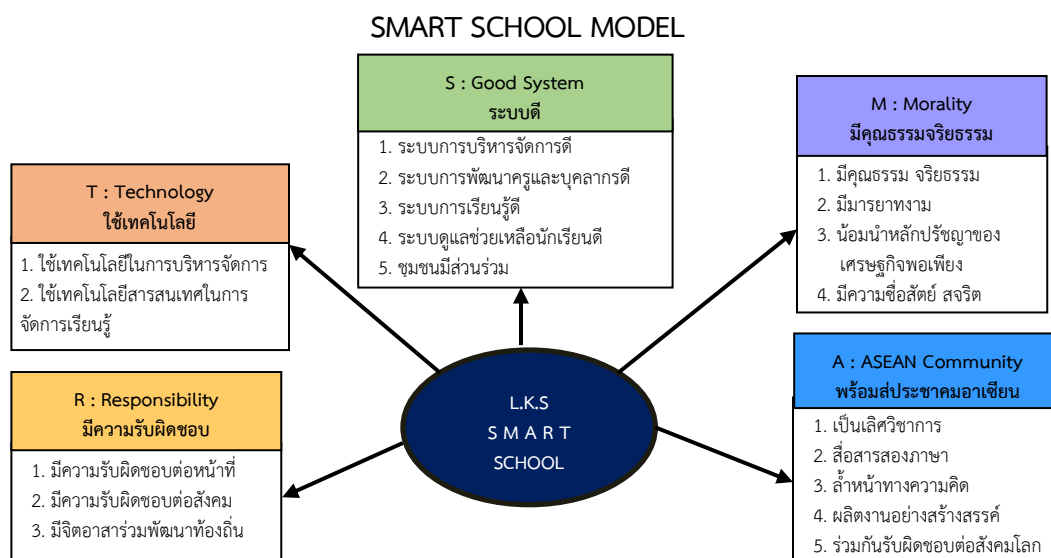
3. คณะครู จากจำนวนประชากรทั้งหมด 152 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. รูปแบบการปฏิบัติงาน ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางโรงเรียน

ลำปางกัลยาณี SMART SCHOOL MODEL เป็นรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลจากการวิเคราะห์จากเอกสารสำคัญ โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ.2561 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ.2562 สถานที่เก็บข้อมูล คือ โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35

2. นวัตกรรม L.K.S SMART SCHOOL MODEL เกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การบริหารงานโดยภาพรวมของโรงเรียน มีองค์ประกอบตามโครงสร้าง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของ L.K.S SMART SCHOOL MODEL โรงเรียนลำปางกัลยาณี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการเก็บข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผสมผสานกัน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อสร้างรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางโรงเรียนลำปางกัลยาณี SMART SCHOOL MODEL ซึ่งการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพ และแนวทางการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 สังเคราะห์เอกสาร เป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานหรือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แหล่งข้อมูล คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นตารางการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนที่ 2 การศึกษาสภาพและแนวการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบศึกษาเอกสาร และแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนที่

3 การศึกษาแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยที่การสังเคราะห์ในทั้ง 3 ส่วนนี้ มุ่งไปที่สร้างรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยระบบและกระบวนการ สู่การสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ มีคุณค่า และมีทักษะในศตวรรษที่ 21

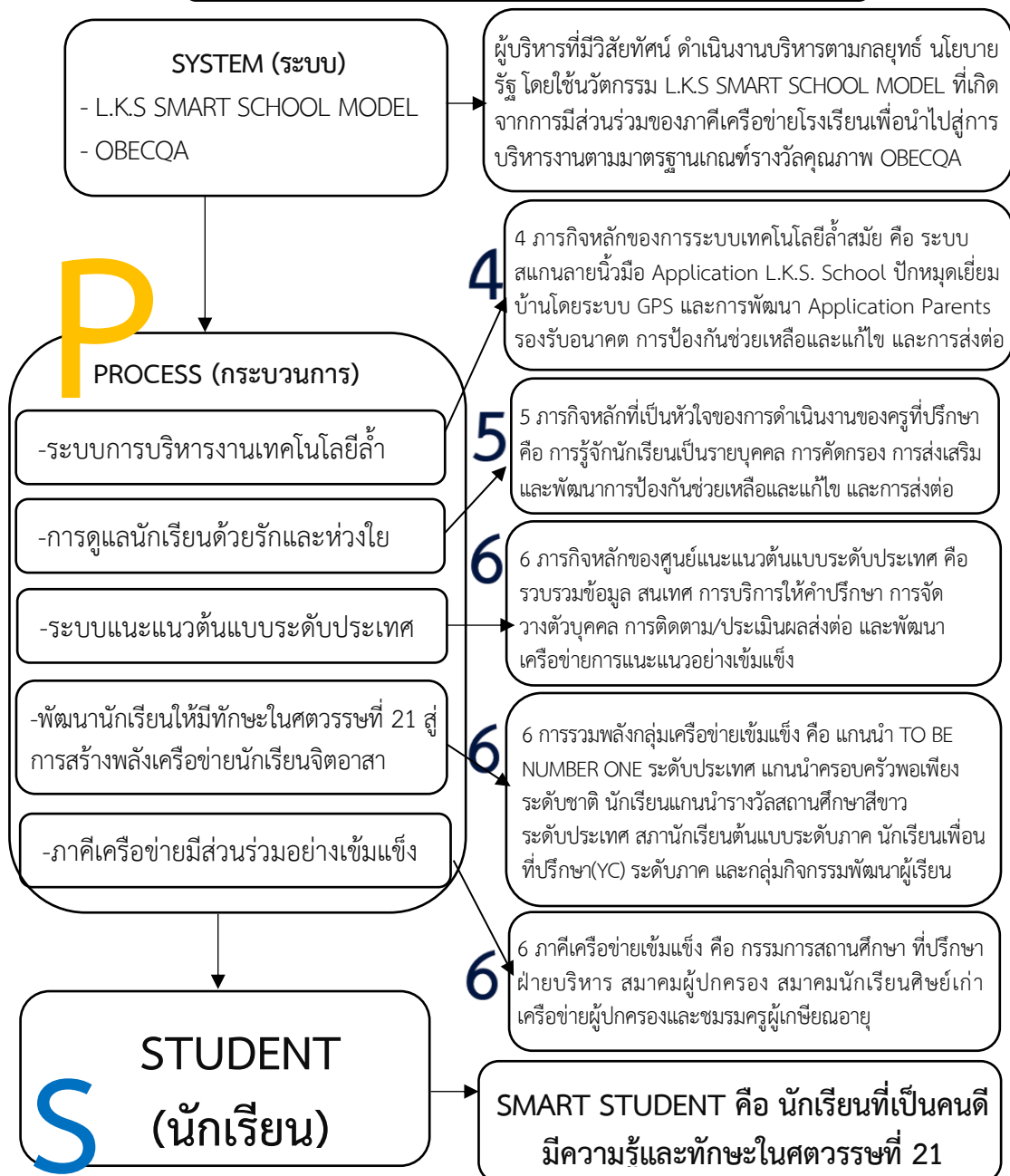
ขั้นที่ 2 ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการปฏิบัติงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู จำนวน 124 คน ของโรงเรียนลำปางกัลยาณี สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. แนวทางการสร้างรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนลำปางกัลยาณี ควรสร้างเป็นนวัตกรรมของกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนลำปางกัลยาณี โดยมีเป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

นวัตกรรม : รูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตามแนวทางโรงเรียนลำปางกัลยาณี SMART SCHOOL MODEL
(SPS - 4S : SMART STUDENT SUPPORT SYSTEM)

SPS - 4S : SMART STUDENT SUPPORT SYSTEM

ภาพที่ 2 รูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางโรงเรียนลำปางกัลยาณี SMART SCHOOL MODEL

2. ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการปฏิบัติงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู จำนวน 124 คน ของโรงเรียนลำปางกัลยาณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.80 การแปลผลอยู่ในระดับดีมากดังนี้

ตาราง ค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการปฏิบัติงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กลุ่มที่	กลุ่มผู้ประเมินความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย
1	ผู้บริหารโรงเรียน	4.81

แหล่งอ้างอิง

ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *สภาพความสำเร็จและแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

2	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.85
3	คณะครู	4.73
รวม		4.80
ระดับการแปลผล		ดีมาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการปฏิบัติงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน